

Christian Rönnecka

HALASTAMATU

*Kas oled kunagi pimeduses pöördunud hirmunult selja taha
vaatama ning märganud, et seal polegi midagi?
Kui sa tol hetkel tõesti arvasid, et kardad, sa eksisid.
Sest kui järgmine kord tagasi vaatad, on ta seal.*

APRILL 1992

VICTORIA, AUSTRALIA

Päikese käes pruuniks kõrbenud rohukõrred paindusid tuulepuhangus, justkui andes aupaklikult teed laugel mäeseljakul ülespoole rühkivale mehele. Tippu jõudnud, tõmbas ülemuuri ja Colin O'Brien hinge, pühkis laubale tõusnud higipiisad ära ja heitis kiire pilgu selja taha. Mahoneys Roadi äärde pargitud eraldusmärgideta politseiauto kõrval tassis ema süles poekotti ning talutas käekõrval väikest last. O'Brien kõndis piki seljandikku, kuni nägi seda lõhestavat jõesängi ja jõge ääristavaid põõsastikke. Melbourne'i eeslinna eramupiirkond lõppes Mahoneys Roadil, edasi laius tööstusrajoon. Kõrgel õhus

kulgesid jämedad elektriliinid, mida toetasid Thomastown Terminal Stationi alajaama liinipostid. O'Brien märkas politseipatrulli ja kuriteost teatajat, kes vehkis agaralt käega.

Rohkem inimesi siin ei olnudki, nii et lehvitada polnuks tarvis. O'Brien vastas käeviipega ja läks patrulli juurde, kelle kõrval seisis pruunis tuulepluusis mees koos oma Saksa lambakoeraga. O'Brien surus mehel kätt ja tervitas ka tõsiste nägudega patrullpolitseinikke. Mees tutvustas end ning tõmbas koera, kes huviga uurija püksisäärt nuhtas, eemale.

„Kas võiksite mulle leiukohta näidata?“ küsis O'Brien napilt, kuna ei tahtnud uuesti kuulata lugu, mis talle teel siia oli juba telefonis ära räägitud.

„Muidugi,“ ütles mees ja hakkas ees minema. Paarikümne meetri pärast ta peatus ja osutas käega: „Vaata seal, täitsa maa peal, seal ma need kondid leidsingi. Või õigemini, mu koer leidis. Esiti arvasin, et mingi looma jäänused. Aga kui kolpa nägin, läksin tagasi ja helistasin politseisse.“

O'Brien noogutas ja läks näidatud suunas, kuni nägi pealuud, mis ilmselt oli lebanud seal juba pikka aega. Silmakoopast kasvasid välja heinakõrred. O'Brien ohkas sügavalt ja kükitas leidu lähemalt uurima. Peagi sai talle selgeks, et surnukeha – või pigem seda, mis sellest veel järele oli jäänud – poldud vaevutud üldse peitma. Peale kolju olid rohu sees selgelt näha roided ja reieliud. Nende põhjal oletas uurija, et tegemist oli kõige rohkem 150 sentimeetri pikkuse inimesega, ja ka pealuu oli väiksem kui täiskasvanul. O'Brien keeras ettevaatlikult koljut ning märkas kuklas ümarat auku ja selle kõrval veel üht suuremat auku. Puuduvad tükid leitakse kindlasti siitsamast lähedalt. Tõenäoliselt oli ohvrit tulistatud. Või õigemini oli ta hukatud. O'Brien ajas end sirgu, tema kõrvale tulnud politseinikud seisis vaikides ja ootasid korraldusi.

„Mõrv?“ küsis noorem politseinik kolpa silmitsedes.

O'Brien noogutas.

„Kas ehk too kadunud tüdruk?“ päris noormees, pidades silmas peaaegu aasta tagasi oma kodust röövitud 13aastast tütarlast.

„Peaaegu kindlasti,“ kostis O’Brien. „Vajame lisajõude,“ lisas ta, silmitsedes mõtlikult all voolavat Edgars Creeki. „Siin läheb üksjagu aega.“

1. PEATÜKK SEPTEMBER 2012, PORVOO

Porvoo jõe kaldal tänava ja jalgtee vahel kasvavate vanade pärnade lehed olid oma rohelise värvuse vahetanud sügiskuldse vastu. Esimesed lehekesed olid juba ka asfaldile langenud, kui peagi neljakümneseks saav Porvoo politsei ülemkonstaabel Antti Hautalehto pööras oma hommikusel jooksutiirul Jokikatule ning jätkas teed jõe allavoolu suunas. Vaatamata jahedale ilmale kandis ta vaid šortse ja T-särgi peal tuulekindlat jooksujakki. Käes olid tal mustad sõrmkindad. Septembri viimane laupäev oli juba päris kõle, öösel oli koguni paar külmakraadi olnud.

Joostes hoidus Antti lehtedele peale astumast. Ehkki asfalt oli kuiv, oli puulehtedes veel öist niiskust. Ta oli paljajalu. Tossudes jooksmast oli ta loobunud mitu aastat tagasi. Kui aga sügisvihmad algavad, on ta sunnitud hakkama kandma õhukese tallaga *barefoot*-jalatseid. Kuidagimoodi saaks ju ka külma ilmaga paljajalu lipata, kuid niiskust ja külma koos ei talunud isegi tema parkunud tallad. Antti ebatavaline harjumus oli ta

uutes töökaaslastes Porvoo politseijaoskonnas tekitanud üksjagu hämmastust.

Jõekaldal tassisid kolm noorukit mootorpaati kalapüügivarustust. Peale nende polnudki varajasi ärkajaid eriti näha. Siis aga astus vasakult poolt Aleksanterinkatult kahe vana roheline puitmaja vahelt välja vana mees, läks üle tänava ja otsejoones oma lemmikkohale silla lähedal asuvate pinkide juurde. Ta istus pargipingile ning otsis musta mantli taskust välja märkmiku. Võttis siis põuetaskust prillitoosi ja sättis ninale õhukese raamiga prillid. Mees silmitses viivu jõge ja hakkas märkmikku midagi kirjutama.

Antti oli seda papit oma jooksurigidel korduvalt näinud. Mees pidi olema vähemalt 80aastane. Ent sellest hoolimata oli ta rüht sirge ja kindlate pikkade sammude järgi võis oletada, et tal on veel hulk eluaastaid ees. Alati oli tal seljas korralik ülikond, nüüd sügisel aga selle peal pikk palitu ning kaelas hoolikalt seotud sall. Antti mõtles vahel, milline võiks olla selle väärika olemisega härrasmehe lugu, kuid ei lasknud sellel siiski end nii palju vaevata, et oleks palunud kolleegidel tema kohta uurida. Tolle mehe järgi oleks võinud kella õigeks panna, niivõrd punktipealt läks ta alati oma pingile istuma.

Vähem kui tunni aja pärast algab Antti vahetus politsei tehnilise uurimise üksuses. Ta aeglustas tempot ja peatus, et lihaseid venitada. Ta tahtis näha, kas mees teeb sama rituaali, mida oli teinud nädal tagasi.

Mees rebis täiskirjutatud lehe välja ja pani märkmiku taskusse. Tõusis siis püsti ning sirutas selga. Pani prillid tagasi toosi ja läks jõe äärde. Seal kiskus ta märkmikulehe pisikesteks tükkideks ja viskas need vette. Seejärel kõndis tagasi ja võttis pingilt oma kaabu.

Mees ületas Antti juures tänava ja jalutas tagasi samas suunas, kust oli tulnud. Ta heitis Anttile pilgu ning noogutas. Antti noogutas vastu. Nad olid hakanud teineteist tervitama mõned nädalad tagasi, sellest oli nüüdseks kena tava saanud. Taat läks

oma teed ja Antti vaatas talle mõtlikult järele. Neis sinihallides silmades oli Antti näinud taas virvendust millestki, mille ta ära tundis. Leina. Temast endast oli läinud suve jooksul saanud leina asjus lausa ekspert, mõtles Antti üle jõe viiva silla rinnatisele laskuvat kajakat silmitsedes.

Mööduv kaubik äratas ta mõtetest. Auto pisut roostesel tagaosal oli luitunud kollane kleebis tekstiga *Poliisi on ystävä*¹. Summuti nõudis valjuhäälselt mehaanikut. Antti muigas, vaevalt see loks isegi ülevaatusel on käinud. Vana mees oli juba nurga taha kadunud ja Antti sörkis edasi. Õlast käis läbi kerge valujutt. Suvel saadud kuulihaav oli paranenud küll hästi, kuid vahetevahel tegi ikka valu või torkis. Eriti kui ilm külmaks läks. Vanainimeste hädad juba ...

Pormestarinkatul seisis Susanne Sjölinde majaühistu pesuruumis, käed puusas, ning vahtis oma pere riideid, mis nööril rippusid. Ta oli võtnud endale reedel viimase pesukorra ja riputanud masinatäie puhast pesu kuivama. Susanne kontrollis rõivaesemed veel kord üle ja oli siis täiesti kindel. Keegi oli ära viinud ta üheteistaastase tütre Sonja aluspüksid.

Susanne vaatas murelikult ringi ning otsis igaks juhuks uuesti ka pesumasinast, ehkki mäletas selgelt, et oli need eile nööriale riputanud. Ta ei leidnudki püksikuid kusagilt, seega korjas pesu plastikust riidekorvi ja läks lifti. Korterrisse tagasi jõudnud, veendus ta, et Sonja magas ikka veel, võttis esikulaualt oma telefoni, läks tualettruumi ja helistas 112.

Antti viibutas Porvoo politseijaoskonna tagauksel pääsuvõtit ja elektrooniline lukk avanes sumisedes. Ta pühkis jalad matil puhtaks ja läks trepist alla riietusruumi. Pärast dušši avas ta oma kapi ning riietus ümber. Kella kaheksaks valveruumi

¹ „Politsei on sõber“ – kuni 2015. a tegutsenud Snacky kiirtoiduketi Poliisi nime kandva hamburgeri autoreklaam. (*Siin ja edaspidi tõlkija märkused.*)

kuriteoteadete vastuvõttu tulnud vanemkonstaabel Manninen sidus peegli ees oma vormilipsu ja lükkas pisut hõrenenud juukseid laubalt tahapoole.

„Kas kavatsed talv läbi paljajalu lipata?“ küsis Manninen üle prillide kiigates. „Tööle tulles sõitsin sinust mööda. Minul igatahes hakkaks küll niimoodi külm.“

„Ega hull pea tingimata puruloll olema,“ muigas Antti. „Aga lobjakase ilma puhuks on mul need Feelmaxid,“ lisas ta halle õhukese tallaga jalatseid jalga tõmmates. „Nendega on peaaegu sama mis paljajalu.“

„Moekad mokassiinid,“ muheles Manninen. „Lobjaka ootel, kuni veel liiga külm pole ... Hüva, ma lähen nüüd oma pensioni välja teenima.“